

blicher det kun en lille Del af den samlede Udgift ved Anstalterne, der falder henholdsvis paa Kommunen eller paa vedkommende Forældre eller Værger. Jeg kunde have ønsket, at Stigningen af Hensyn til Statskassen var blevet større, og i de oprindelige Lovforslag var der ogsaa, som dette høje Tings Medlemmer vil vide, foreslaaet en betydelig højere Sum aarlig end den, Lovforslagene nu angiver. Jeg har imidlertid under Lovforslagenes Behandling bøjet mig for den Opfattelse, at man i disse Tider, da vi maaske staar foran et betydeligt Præfald ogsaa paa Levnedsmidler, ikke skulde fastsætte synderlig høje Afgifter til disse Anstalter for Kommuner eller for private. Jeg har bøjet mig for de Argumenter, der er fremførte, og har altsaa kunnet gaa med til den nævnte Betaling af 600 Kr. aarlig pr. Alumne, som her foreslaas. Idet jeg nævner disse faa Kendsgerninger og i øvrigt henviser til de Betænkninger, der er afgivne af Folketingets Udvalg, skal jeg tillade mig at anbefale begge Lovforslagene til det høje Tings velvillige Behandling.

Ejsing: Der er nogen Lighed mellem disse to Lovforslag, men der er ogsaa en Forskel, idet Døvstummeanstalterne jo hører under Staten, medens Aandssvageanstalterne er selvejende Institutioner. Det er imidlertid den samme Kontingentforhøjelse, der er foreslaaet for dem begge. Som den højtærede Minister gjorde opmærksom paa, blev Kontingentet oprindeligt fra hans Side foreslaaet til 700 Kr.; men i Folketinget har man nedsat det til 600 Kr. pr. Plads baade paa Døvstummeanstalterne og paa Aandssvageanstalterne. Medens Døvstummeanstalterne faar deres Elever ved et Paabud om, at alle, der kan undervises, skal derind, er det en frivillig Sag, om man vil have aandsvage ind paa en Aandssvageanstalt. Til at begynde med tænkte man for begge Slags Anstalters Vedkommende mest paa Undervisningen, men efterhaanden spiller Undervisningen paa Aandssvageanstalterne en mindre Rolle; det gælder her langt mere om, at de aandsvage kan faa et Opholdssted og en god Forplejning, idet de daarligt kan klare sig ude i Livet, men vilde komme til at gaa for Lud og koldt Vand. I Tidens Løb er der efter min Mening vokset Tillid op til disse Anstalter, saa at Folk nu tillidsfuldt søger dertil. Hvad Døvstummeanstalterne angaar, er det som nævnt paabudt, at de dövstumme skal derind. For Aandssvageanstaltens Vedkommende har der fundet en stærk Udvidelse Sted, og for Tiden er der netop et Byggeforetagende i Gang paa den

sjællandske Aandssvageanstalt. Det er jo en dyr Periode at bygge i, saa det vil komme til at koste mange Penge, inden man bliver færdig med dette Foretagende, og dette vil i høj Grad komme til at paavirke Budgettet for denne Aandssvageanstalt.

Dyrtiden i disse Aar har fuldstændig sprængt Rammerne. Den højtærede Minister gjorde opmærksom paa, at Betalingen paa de paagældende Anstalter tidligere var 350 Kr. pr. Plads. Da vi i 1911 fastsatte denne Sum, blev Statens Tilskud ikke sat op, men blev staaende ved det, det var, nemlig 300 Kr. Den Gang var man meget bange for at hæve Statens Tilskud. Nu synes man at have en anden Mening om den Ting, man søger tværtimod i høj Grad at faa Staten til at betale det mest mulige. Det er jo ikke noget, der gælder alene i dette, men det gælder i alle Forhold. At der virkelig er Grund til at sætte Betalingen op her, er der ikke Tvivl om. Jeg skal blot nævne nogle enkelte Poster. Brændselskontoen paa Aandssvageanstalterne er f. Eks. steget fra 64 Kr. pr. Plads til 330 Kr., altsaa til det 5-dobbelte; Beklædningsudgiften er steget fra 54 Kr. til 160 Kr., altsaa til det 3-dobbelte; Lønningerne er steget fra 170 Kr. til over 500 Kr., altsaa ogsaa til det 3-dobbelte, og Udgifterne til Kost viser en lignende Stigning. Det er altsaa i sin gode Orden, at man sætter Betalingen op. Om det derimod er i sin gode Orden, at man søger at lade Staten betale saa meget som muligt, derom kan Meningerne være delte. Fra nogle Sider hævdes det, at det ellers kan blive for dyrt for en enkelt Kommune, og det er der noget i, idet det har vist sig, at Døvstumhed tidt gaar igen i enkelte Familier, og det samme gælder Aandssvaghed. Som Følge heraf vilde en enkelt lille Kommune kunne blive haardt ramt, hvis der i den boede en eller flere saadanne Familier. I al Almindelighed vil jeg dog holde paa, at det ikke just er heldigt at lade Staten betale det meste. Naar Staten skal betale, fremmes Sparsommeligheden nemlig ikke. Hvis en Kommune eller en privat Mand ved, at de kan faa Betalingen refunderet af Statskassen, siger man let, at man helst vil have saa meget som muligt, idet man ræsonnerer som saa: Tager jeg det ikke, tager andre det; derfor er det bedst, at jeg søger at sikre mig saa meget, som jeg kan faa. Af den Grund er jeg i og for sig ikke meget begejstret for Tanken. Det viser sig jo ogsaa, at Statsgælden er vokset betydeligt i disse Aar, og jeg tror, at skønt Kommunerne har anstrengt sig ganske godt for at følge med paa dette Omraade, er deres